

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

доц. Ярослав РЕДЬКВА

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Методика викладання української мови та літератури у ЗВО

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

Освітньо-професійна програма	<u>«Українська мова та література»</u>
Спеціалізація	<u>В11.01 Філологія (Українська мова та література)</u>
Спеціальність	<u>В11 Філологія</u>
Галузь знань	<u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Факультет	<u>філологічний</u>
Мова навчання	<u>українська</u>

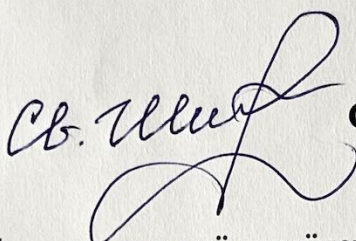
Чернівці – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «*Методика викладання української мови та літератури у ЗВО*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література»

Розробник: Кульбабська Олена Валентинівна – професор кафедри сучасної української мови, доктор філологічних наук, професор.

Викладач: Кульбабська Олена Валентинівна – професор кафедри сучасної української мови, доктор філологічних наук, професор.

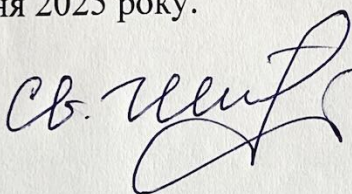
Погоджено з гарантом ОП



Світлана ШАБАТ-САВКА

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

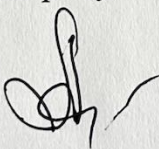
Завідувач кафедри



Світлана ШАБАТ-САВКА

Погоджено методичною радою філологічного факультету
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

Голова методичної ради



Алла АНТОФІЙЧУК

Мета навчальної дисципліни: основним критерієм оцінки функціонування системи вищої освіти в кожній країні є насамперед затребуваність випускників на ринку праці та їхня конкурентоспроможність. У цьому аспекті *мета* викладання навчальної дисципліни «Методика викладання української мови та літератури у ЗВО» – ознайомити студентів другого освітнього рівня «Магістр» із новітніми напрацюваннями педагогічної науки в галузі методики навчання української мови та української літератури у вищій школі.

Результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК–1: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК–7: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК–8: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК–12: Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК–6: Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК–7: Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК–10: Здатність визначати сутність і психолого-педагогічні основи процесів навчання й виховання, зміст мовної освіти в ЗВО України.

ФК–11: Здатність оцінювати творчість окремого автора та визначати роль і вплив на його творчість культурного середовища та суспільних процесів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР–1: Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПР–3: Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПР–5: Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР–11: Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР–14: Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР–19: Проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну педагогічну діяльність, опановувати сучасні технології програмно-методичного забезпечення філологічних дисциплін у процесі викладання української мови та літератури в закладах освіти.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин				Вид підсумкового контролю		
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	I	6/3	180/90	30	30	-	-	120	-	іспит
Заочна	I	I	6/3	180/90	8	8	-	-	164	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Методологічні засади підготовки філологів у системі вищої освіти												
Тема 1. Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна:	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4	
Тема 2. Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення	6	2	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4	
Разом за ЗМ1	12	4	4	-	-	4	8	-	-	-	-	8	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Організація вивчення української мови у ЗВО за кредитно-трансферною технологією												
Тема 3. Навчання української мови в аспекті європейської кредитно-трансферної системи	6	2	-	-	-	4	14	-	-	-	-	14	

Тема 4. Традиційні й інноваційні форми, методи і прийоми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі.	17	3	2	-	-	12	18	2	-	-	-	16
Тема 5. Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі	20	2	4	-	-	14	18	2	2	-	-	14
Тема 6. Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквиумів, консультацій	20	2	4	-	-	14	18	-	2	-	-	16
Тема 7. Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО	15	2	1	-	-	12	14	-	-	-	-	14
Разом за ЗМ 2	78	11	11	-	-	56	82	4	4	-	-	74
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	4	4	-	-	82

Тематика лекцій із переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	<p>Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна ПЛАН</p> <p>1. Об'єкт і предмет методики навчання української мови як галузі сучасної педагогічної науки. 2. Основні підходи до навчання мови в ЗВО. 3. Чинники розвитку та джерела методики навчання української мови. 4. Загальнодидактичні та специфічні принципи викладання української мови в закладах вищої освіти. 5. Зв'язок методики викладання української мови із суміжними науками.</p>
1.2	<p>Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення ПЛАН</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні тенденції в системі мовної освіти України. 2. Когнітивно-комунікативна методика навчання української мови. 3. Компетентнісний підхід у навчанні як основа сучасної мовної освіти. 4. Мовний компонент у галузевих стандартах вищої освіти. 5. Складники професійної компетентності майбутнього педагога-філолога. 6. Формування «твердих» і «м'яких» навичок у студентів-філологів під час вивчення мовознавчих навчальних дисциплін.
2.1	<p>Навчання української мови в аспекті європейської кредитно-трансферної системи <i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація освітнього процесу у ЗВО. 2. Кредитно-модульна технологія викладання української мови. 3. Планування мовної освіти в умовах розширення автономності ЗВО. 4. Міждисциплінарні освітні програми вищої школи: поняття та методичні рекомендації до укладання.
2.2	<p>Традиційні й інноваційні форми, методи і прийоми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі <i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз наукових підходів до визначення понять «метод навчання» і «прийом навчання». 2. Критерії класифікації методів і прийомів навчання. 3. Традиційні та інтерактивні методи навчання української мови у вищій школі. 4. Сучасні форми й засоби навчання української мови у ЗВО.
2.3	<p>Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до лекції з мовознавчих курсів. 2. Використання засобів навчання на лекції з української мови. 3. Етапи підготовки лекції із сучасної української мови (самостійно). 4. Способи активізації уваги студентів на лекції. 5. Переваги й загрози онлайн-лекцій. 6. Комунікативні компетенції, що допомагають викладачу-філологу забезпечити ефективність лекції.
2.4	<p>Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквиумів, консультацій <i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні аспекти підготовки й проведення практичних занять. 2. Особливості організації та проведення семінарських занять у ЗВО. 3. Консультації, колоквиуми, дидактичні ігри та гурткова робота з

	української мови в ЗВО.
2.5	<p>Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО ПЛАН</p> <p>1. Самостійна та індивідуальна робота як найважливіші форми позааудиторної роботи студента-філолога.</p> <p>2. Методика організації самостійної та індивідуальної роботи з вивчення мовознавчих курсів студентів-філологів.</p> <p>3. Наукова робота як засіб виформування дослідницької компетентності майбутнього викладача мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін.</p>

Тематика семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

Тематика практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.1	<p>Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна <i>Орієнтовні завдання:</i></p> <p>1. Діалог цитат. Прокоментуйте цитати про вивчення та викладання мови. Самостійно доберіть вислови дослідників, письменників, відомих громадських діячів про важливість опанування рідної мови. Поміркуйте, як можна використати такий ілюстративний матеріал у майбутній професійній діяльності?</p> <p>2. Робота з таблицею. Заповніть таблицю «Зв'язок методики викладання української мови у вищій школі із суміжними науками», проілюструвавши власними прикладами.</p> <p>3. Опрацюйте статтю В.Ф. Загороднової «Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах як навчальна дисципліна» [URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2013_20_24]. Окресліть значення цієї навчальної дисципліни для професійного становлення викладача й учителя української мови.</p>	2
1.2	<p>Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення <i>Орієнтовні завдання:</i></p>	2

	<p>1. Навчаємось інтерактивно. Напишіть сенкан на одну з тем (на вибір): Освіта, школа, університет, навчання, магістрант /-ка, філолог, викладач, мова, методика.</p> <p>2. SWOT-аналіз. Обґрунтуйте потребу балансу між методичною традицією, інноваційними технологіями та індивідуальною творчістю викладача української мови в епоху цифрових технологій. Увиразніть власні міркування переконливими аргументами, влучними прикладами.</p> <p>3. Рольове моделювання в групах. Уявіть себе в ролі викладача навчальної дисципліни «Сучасна українська мова». Розпрацюйте для студентів-філологів систему найефективніших завдань, що сприятимуть реалізації когнітивно-комунікативної методики навчання. Одне із завдань запропонуйте виконати студентам на практичному занятті, підготуйте взірець його розв'язання та коментар щодо складних випадків інтерпретації мовного матеріалу.</p>	
2.2	<p>Традиційні й інноваційні форми, методи і прийоми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі</p> <p><i>Орієнтовні завдання:</i></p> <p>1. Діалог цитат. Прокоментуйте цитати про застосування методів і прийомів навчання в освітньому процесі. Окресліть Ваше бачення проблеми методології навчання української мови у вищій школі.</p> <p>2. Мозковий штурм. Поміркуйте, як співвідносяться поняття «методика навчання», «технологія навчання» й «метод навчання».</p> <p>3. Відкритий мікрофон. Прочитайте текст. У чому, на вашу думку, полягає ефективність проєктної діяльності у ході вивчення лінгвістичних дисциплін? З'ясуйте роль методу проєктів у розкритті творчого потенціалу студентів як майбутніх учителів / викладачів української мови.</p>	2
2.3	<p>Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі</p> <p><i>Орієнтовні завдання:</i></p> <p>1. Метод «Гронування». За асоціативними зв'язками з опорним поняттям «лекція» доберіть слова та словосполучення, щоб актуалізувати опорні знання з теми. Під час рефлексії доповніть «Асоціативне гроно» новими інформаційними компонентами.</p> <p>2. Діалог цитат. Прокоментуйте цитати про лекцію як форму організації та метод навчання студентів у вищій школі та ораторську майстерність лектора як визначальний чинник ефективності лекційного викладу навчального матеріалу. Окресліть Ваше бачення сучасної академічної лекції в умовах</p>	4

	<p>динаміки інформаційного простору та освітніх реформ сьогодення.</p> <p>3. Лексикографічний паспорт терміна. Порівняйте визначення лекції, наведені нижче. Сформулюйте висновок: яке з них якнайповніше відповідає вимогам сьогодення. З огляду на поліаспектність витлумачень укладіть лексикографічний паспорт цього методичного термінопоняття, скориставшись списком рекомендованої літератури й інтернет-джерелами.</p>	
2.4	<p>Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквіумів, консультацій</p> <p><i>Орієнтовні завдання:</i></p> <p>1. Робота в групах. Об'єднайтесь у групи й розробіть по 5 вправ кожного типу до теми «<i>Іменник як частина мови</i>»:</p> <p>1 група – тематично-аналітичні вправи; 2 група – мовно-комунікативні вправи; 3 група – репродуктивно-творчі вправи; 4 група – когнітивно-діяльнісні вправи.</p> <p>2. Метод «ПРЕС». Пригадайте свої шкільні роки і спробуйте встановити відмінності між «шкільними» та «університетськими» вправами. За Вашими спостереженнями, яким вправам надають перевагу під час вивчення лінгвістичних дисциплін на практичних заняттях у ЗВО? Чи зазнали змін вправи й методика їх застосування під час дистанційного навчання?</p> <p>3. Займи позицію. Основна вимога до проведення практичних занять – забезпечення розуміння студентами теоретичних основ і творче виконання вправ і завдань. Ознайомтеся з особливостями проведення двома викладачами практичного заняття на ту саму тему – «Форми дієслова» – і надайте методичний коментар кожному з них.</p>	4
2.5	<p>Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО</p> <p><i>Орієнтовні завдання:</i></p> <p>1. Діалог цитат. Прокоментуйте цитати про сутність і значення самостійної роботи студентів. Чому науковці так високо цінують її? Чи дають підставу зазначені підходи для поділу самостійної роботи на аудиторну й позааудиторну? Наведіть приклади, обравши один із розділів навчальної дисципліни «Сучасна українська мова». Доберіть вислови дослідників, відомих лінгводидактів про важливість цього засобу організації вивчання української мови в ЗВО.</p> <p>2. Робота з таблицею. Опрацювавши рекомендовану літературу до теми, заповніть таблицю «Дидактичні особливості самостійної (або індивідуальної) роботи студентів-філологів».</p>	1

	<p>Сформулюйте висновок про роль самостійної роботи в навчальному процесі, схарактеризуйте труднощі в організації власної самостійної роботи як студента-мовника.</p> <p>3. Робота в парах. Актуалізуйте знання з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» і заповніть таблицю. Наведіть приклади до кожного виду самостійної роботи з мовознавчих курсів (на вибір).</p>	
--	---	--

Тематика лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

№	Назва теми/кількість балів	Кількість годин
1	...	
...		

Завдання для самостійної роботи студента / студентки

№	Назва теми, завдання для самостійної роботи	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Методологічні засади підготовки філологів у системі вищої освіти		
1	<p><i>Тема 1.</i> Методика вивчення української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Підготуйте реферативну доповідь: «Професійна мовнокомунікативна компетентність як результат фахової підготовки магістрантів філологічних факультетів у системі вищої освіти України».</p> <p>2. <i>Робота в групах.</i> Окресліть науково-методичний доробок сучасних українських лінгводидактів – викладачів провідних ЗВО України та представників лінгводидактичних наукових шкіл сьогодення (персоналія на вибір магістранта).</p> <p><i>Кількість балів – 10</i></p> <p><i>Форма контролю – реферативна доповідь, колективна робота, аналітичний звіт.</i></p>	2
2.	<p><i>Тема 2.</i> Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення.</p>	2

	<p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Уявіть себе в ролі викладача курсу «Сучасна українська мова». Розпрацюйте для студентів-філологів систему найефективніших завдань, що сприятимуть реалізації когнітивно-комунікативної методики навчання. Одне із завдань запропонуйте виконати студентам на практичному занятті, підготуйте вірєць його розв'язання та коментар щодо складних випадків інтерпретації мовного матеріалу.</p> <p>2. Об'єднайтесь у малі групи й розробіть <i>аналітичні, комунікативні, асоціативні, дослідницькі</i> когнітивно-розвивальні завдання, вправи (навчальна дисципліна на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p>3. Візьміть активну участь у науково-дослідницькому проєкті «М'які навички» як один із треків динамічно мінливого світу», в основі якого інноваційний метод «кейс-стаді» (ситуаційний аналіз), результати дослідження зафіксуйте в таблиці та продемонструйте в мультимедійній презентації.</p> <p><i>Кількість балів – 26</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> рольове моделювання в групах, колективна робота, участь в анкетуванні, аналітичний звіт.</p>	
Змістовий модуль 2. Організація вивчення української мови у ЗВО за кредитно-трансферною технологією		
3.	<p><i>Тема 1.</i> Навчання української мови в аспекті європейської кредитно-трансферної системи.</p> <p><i>Завдання:</i> Опрацювання та аналіз нормативних документів до теми «Студентоцентроване навчання, викладання лінгвістичних і лінгвометодичних дисциплін та оцінювання результатів навчання» (за виданням: Нормативний інструментарій внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича: зб. нормативних документів / упоряд. : Р.І. Петришин, В.О. Балух та ін. Чернівці: Чернівецький нац. ун.-т. ім. Ю. Федьковича, 2021. URL: https://drive.google.com/file/d/</p> <p><i>Кількість балів – 14</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> фронтальне усне опитування, моніторинг рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальною темою.</p>	4
4.	<p><i>Тема 2.</i> Традиційні й інноваційні форми, методи і прийоми викладання циклу лінгвістичних дисциплін у вищій школі.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1. Проаналізуйте за схемою підручник (навчальний посібник, збірник вправ). З'ясуйте</p>	12

	<p>переваги й недоліки друкованих і електронних підручників.</p> <p>2. Доберіть завдання для ефективної організації самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів (навчальна дисципліна на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p><i>Кількість балів – 6</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> робота зі схемою, аналітичний звіт, практичні, індивідуальні та самостійні завдання.</p>	
5.	<p><i>Тема 3.</i> Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі.</p> <p><i>Завдання:</i> Розробіть повний конспект практичного заняття до однієї з навчальних дисциплін лінгвістичного циклу для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема практичного заняття на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p><i>Кількість балів – 8</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> індивідуальна та групова (у парах і групах) робота; відеоролік практичного заняття.</p>	14
6.	<p><i>Тема 4.</i> Методика підготовки й проведення практичних і семінарських занять, колоквиумів, консультацій.</p> <p><i>Завдання:</i> Розробіть конспект лекції, обравши один із навчальних компонентів освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема семінарського заняття на вибір магістранта / магістрантки).</p> <p><i>Кількість балів – 8</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> практичні, індивідуальні та самостійні завдання, розв'язання проблемних і творчих завдань.</p>	14
7.	<p><i>Тема 5.</i> Організація самостійної та індивідуальної роботи з української мови в ЗВО.</p> <p><i>Завдання:</i> Проектна діяльність. Підготуйте виступ і презентацію для участі в інтерактивному методичному колоквиумі «М'які навички – освітній тренд ХХІ ст.».</p> <p><i>Кількість балів – 6</i></p> <p><i>Форма контролю –</i> презентація проекту, – діагностика результатів самостійної роботи.</p>	14

Кількість набраних студентом балів множиться на коефіцієнт 0,5.

Методи навчання

- ✓ **пояснювально-ілюстративний** – передбачає засвоєння мовного матеріалу в «готовому вигляді» (опрацювання теоретичного матеріалу підручника, інтернет-джерел тощо);
- ✓ **репродуктивний** – має на меті виконання практичних завдань за зразком або з опорою на конспект лекції;
- ✓ **проблемний** – ґрунтується на проблемному засвоєнні лінгвометодичних понять, принципів;
- ✓ **частково-пошуковий (евристичний)** – викладач і студенти спільно розв'язують актуальну проблему (найчастіше через евристичну бесіду, «Займи позицію», «Метод ПРЕС» тощо);
- ✓ **дослідницький** – проблему студент/студентка розв'язують самостійно, а викладач лише скеровує пізнавальну діяльність, допомагає визначити можливі варіанти її розв'язання.

Освітні технології:

- ✓ **технологія особистісно зорієнтованого навчання** – освітня технологія, основною метою якої є взаємодія викладача та студентів на основі рівності у спілкуванні й партнерства в навчальній діяльності, упровадження суб'єкт-суб'єктних відношень у навчально-виховної діяльності;
- ✓ **технологія кооперативного навчання** – передбачає роботу студентів у невеликих групах, що вможливорює обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду, створення ситуації успіху (студенти досягають успіхів у навчанні за умови ефективної взаємодії між собою);
- ✓ **комунікативні та інформаційно-комунікаційні технології**,
- ✓ **технологія проблемно-розвивального навчання** – передбачає ініціювання самостійного наукового пошуку і творчого засвоєння знань через проблематизацію навчального матеріалу (переакцентування характеру навчання з репродуктивного на продуктивний – не через запам'ятовування та заучування, а в результаті розумової діяльності, пошуків розв'язання проблемних ситуацій);
- ✓ **імітаційні та ігрові технології навчання** – використання імітаційно-ігрових форм навчання (перевага активних методів навчання).

Форми контролю

Формами поточного контролю є індивідуальна та фронтальна перевірка, форма підсумкового контролю – екзамен.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критерії оцінювання усної відповіді

3 бали	Студент/студентка демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом; вичерпно й грамотно розкриває зміст питання; логічно структуруючи свою відповідь і точно використовуючи термінологію. Уміє ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами, застосовувати їх у нових умовах під час виконання завдання.
2 бали	Студент/студентка неповно або непослідовно розкриває зміст матеріалу, але показує загальне розуміння питання та демонструє вміння, необхідні для подальшого засвоєння програмового матеріалу. Має труднощі або припускається близько 4–6 мовних помилок у визначенні понять, використанні термінології, викладі, виправляє їх після додаткових питань викладача.
1 бал	Студент/студентка не розкриває основного змісту теоретичного матеріалу; виявляє незнання або нерозуміння більшої або найбільш важливої його частини; припускається 6–8 мовних помилок у визначенні понять, у застосуванні термінології, наведенні власних прикладів.
0 балів	Студент/студентка не знає відповіді на запитання.

Критерії оцінювання письмової відповіді, твору / есе

5 балів	Тема власного висловлювання розкрита цілком; виклад думки/інформації логічний і добре структурований; використано різні граматичні конструкції та відповідну термінологічну лексику, фраземи; кількість помилок – 1; відсутній плагіат.
4 бали	Тема власного висловлювання розкрита належним чином; розвинута аргументація; використано достатньо різнопланових граматичних конструкцій і відповідну лексику, фраземи; кількість помилок – 3; відсутній плагіат.
3 бали	Тема власного висловлювання загалом розкрита; текст – логічний, використано деякі граматичні та лексико-фраземні засоби; бракує засобів зв'язку між реченнями/абзацами; кількість помилок – 4; виявлено елементи плагіату (до 10%).
2 бали	Тема власного висловлювання розкрита частково; трапляються порушення причинно-наслідкового зв'язку; думку/інформацію подано простими реченнями та однотипною лексикою; бракує засобів зв'язку між реченнями/абзацами; кількість помилок – 5; виявлено елементи плагіату (до 20%).

1 бал	Тема власного висловлювання розкрита фрагментарно; не сформульовано власний погляд на порушену проблему; трапляються порушення причинно-наслідкового зв'язку, ужито короткі прості речення, недоцільну лексику; кількість помилок – 7; до 30% плагіату.
0 балів	Твір не написаний або зміст власного висловлювання не відповідає темі.

*Критерії оцінювання виконання тестових завдань
з кількома правильними відповідями та на встановлення відповідностей*

Модульний тест 10 балів	91–100% відповідей правильні
Модульний тест 9 балів	81–90% відповідей правильні
Модульний тест 8 балів	71–80% відповідей правильні
Модульний тест 7 балів	61–70% відповідей правильні
Модульний тест 6 балів	51–60% відповідей правильні
Модульний тест 5 балів	41–50% відповідей правильні
Модульний тест 4 бали	31–40% відповідей правильні
Модульний тест 3 бали	21–30% відповідей правильні
Модульний тест 2 бали	11–20% відповідей правильні
Модульний тест 0–1 бал	10–0% відповідей правильні

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Критерій підсумкового оцінювання уґрунтований на досягненні студента мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Розподіл балів, які отримують магістранти
(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2							
T1.1	T1.2	T2.1	T2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5		40	100
2,5	2,5	5	5	5	5	5	30		

T 1.1, T 1.2 ... T 1.4 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100- бальна шкала	Оцінка за національно ю шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

**Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень
студентів з навчальної дисципліни**

1. Місце професійно спрямованих теоретично-практичних і практичних курсів у системі фахової підготовки майбутніх викладачів-словесників у ЗВО України.

2. Поняття „компетенція”, „професійна компетенція”, „мовнокомунікативна компетенція”, „професійна компетентність” викладача-філолога у світлі сучасної освітньої парадигми.

3. Професійна комунікативна компетентність як результат фахової підготовки магістрантів філологічних факультетів у системі вищої освіти України. Складники професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів.

4. Методика української мови у вищій школі як наука й навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет і проблематика методики як наукової дисципліни, її складники.

5. Чинники розвитку та джерела методики викладання української мови у вищій школі, її зв'язок із суміжними дисциплінами: філософією, мовознавством, педагогікою і психологією, етнопедогогікою й етнопсихологією.

6. Загальнодидактичні та специфічні принципи викладання української мови у ЗВО.

7. Формування «твердих» і «м'яких» навичок у студентів-філологів під час вивчення мовознавчих дисциплін.

8. Компетентнісний підхід у вивченні української мови як основа сучасної мовної освіти в ЗВО.

9. Особистісно орієнтований підхід до викладання лінгвістичних дисциплін у закладах вищої освіти України.

10. Технологічний підхід до навчання української мови у ЗВО України.

11. Евристична технологія навчання та її дидактичні можливості в лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців з українського мовознавства.

12. Практичне і семінарське заняття з української мови в проєкції технології розвитку критичного мислення студентів.

13. Культурологічний підхід у теорії та практиці лінгвістичної підготовки майбутнього викладача української мови.

14. Методика розпрацювання кредитно-трансферних навчальних програм з лінгвістичних дисциплін (цільове призначення теоретичного матеріалу, поєднання комплексних, інтегрувальних і дидактичних цілей, повнота навчального матеріалу в модулі, відносна самостійність елементів модуля, реалізація зворотного зв'язку, оптимальне передавання інформаційного й методичного матеріалу, оцінювання результатів).

15. Методика рейтингового оцінювання на заняттях з української мови в ЗВО. Модульний контроль знань і навичок студента, рейтингова шкала оцінки, адаптованої до системи ЄКТС.

16. Активні методи навчання української мови у вищій школі.

17. Самостійна робота з української мови в аудиторних та позааудиторних умовах: поняття, рівні і форми організації та функції в процесі засвоєння мовознавчих курсів.

18. Інтерактивні методи навчання в реалізації змісту мовної освіти в ЗВО.

19. Засоби навчання лінгвістичних дисциплін у вищій школі: традиції та інновації.

20. Індивідуалізація самостійної роботи студентів-філологів з української мови. Форми організації індивідуальної роботи студентів.

21. Критерії класифікації методів і прийомів навчання української мови в лінгвометодиці вищої школи.

22. Застосування нових інформаційних технологій для пошуку інформації з актуальних питань мовознавства в мережі Інтернет (використання web-браузерів, робота з інформаційно-пошуковими й інформаційно-довідковими системами, автоматизованими бібліотечними системами, електронними журналами).

23. Використання нових інформаційних технологій для організації лінгвістичного діалогу в мережі (використання електронної пошти, участь в інтернет-коференціях, інтернет-семінарах тощо).

24. Використання нових інформаційних технологій для створення тематичних професійно орієнтованих блогів, web-сторінок і web-квестів.

25. Ефективні засоби навчання під час лекційного викладу теоретичних відомостей з української мови в ЗВО.

26. Способи активізації уваги студентів на лекції із сучасної української мови.

27. Комунікативна компетентність лектора-філолога.

28. Підготовка майбутніх викладачів до гурткової роботи з актуальних питань українського мовознавства.

29. Традиційні види лекцій з мовознавчих дисциплін у ЗВО.

30. Інноваційні види лекцій з мовознавчих дисциплін у ЗВО.

31. Лекція як провідна форма організації аудиторної роботи у вищій школі. Види й методичні особливості підготовки, функції лекцій у реалізації мети й завдань ОПП.

32. Семінарське заняття з української мови: обсяг поняття, типологія (просемінар, семінар-розгорнута бесіда, семінар-доповідь, семінар-дискусія, семінар-конференція, семінар-прес-конференція, семінар-„мозковий штурм” та функції.

33. Практичне заняття з української мови: обсяг поняття, типологія та функції.

34. Вибіркові курси з української мови, методика їх підготовки та проведення в ЗВО.

35. Колоквіум як форма контролю самостійної роботи студента в процесі вивчення української мови в ЗВО.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (прот. № 16 від 25 листопада 2024 р.) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Для визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» необхідно рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою).

Рекомендована література

Основна

1. Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Крок у професію. Методика навчання української мови у вищій школі: навч. посібник / О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 384 с.
2. Кульбабська О. В. Крок у професію. Щоденник-звіт із асистентської практики магістрантів-філологів: навч. посібн. Чернівці: Чернівець.нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 160 с.
3. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника. Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2021. 270 с.
4. Омельчук С. А. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: ВД «КиєвоМогилянська академія», 2019. 356 с.
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти навч. посібн. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Попович А. С. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І., 2018. 376 с.

Додаткова

7. Бакум З. Проектні технології в підготовці вчителів-словесників. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. Кривий Ріг, 2015. Вип. 13. С. 412–419. (Серія «Філологічні студії»).
8. Гайдаєнко І. В., Кузьменко В. В., Окуневич Т. Г. Діяльність наукової школи М. І. Пентилюк. *Таврійський вісник освіти: науково-методичний журнал*. 2014. № 2. С. 236–235.
9. Голуб Н. Б. Термінологічна система української лінгводидактики: особливості становлення і проблеми функціонування. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Острого: Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 68. С. 104–108. (Серія «Філологічна»).
10. Кульбабська О. В., Кардашук О. В. Крок у професію. Методика викладання української мови: навч. посібн. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с.
11. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посібн. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
12. Пентилюк М. І., Олексенко В. П., Гайдаєнко І. В., Окуневич Т. Г. Навчальна й науково-дослідна робота студентів-філологів: навч.-метод. посібн. для студентів. Вид. 2-е, переробл. й доповн. Херсон: Айлант, 2020. 158 с.
13. Примакова В. В., Ткаченко В. І. Роль мовної освіти в розвитку особистості. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць / ред. кол.: В.В. Кузьменко*

- (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. Вип. 38. С. 17–21.
14. Романченко А. П. Елітарна мовна особистість: критерії виокремлення. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2019. № 3. С. 219–222.
 15. Рускуліс Л. Методологічна сутність категорії «лінгвістична компетентність» у сучасному освітньому просторі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 228–232. (Серія «Педагогічні науки»).
 16. Рускуліс Л. В. Лекція за способом викладу навчального матеріалу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка* / гол. ред. Носко М. О. Ніжин : ТОВ «Десна Поліграф», 2016. Вип. 140. С. 263–268. (Серія «Педагогічні науки»).
 17. Стражнікова І. В. Воркшоп як форма практико-орієнтованого навчання у закладах вищої освіти УКРАЇНИ. *Матеріали V Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти»* (12 березня 2021 року) : збірник тез / за заг. ред. д. екон. н., проф. Охріменка І. В. Київ : ККІБП, 2021. С. 85–87.
 18. Шкура І. С., Шулик Ю. В. Можливості та перспективи реалізації міждисциплінарних освітніх програм в Україні. *Моделі міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм: виклики, можливості та варіанти впровадження* : зб. матер. міжнар. конф. (Одеса, 25–26 червня 2020 р.). Одеса, 2020. С. 16–19.

Інформаційні ресурси

Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>].

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 871 від 20 червня 2019 року. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>

Бабак С. В. Компетенція та компетентність як ключові поняття педагогіки. Роль педагогіки у формуванні фахових компетенцій студентів вищих навчальних закладів. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. Київ, 2016. № 1. С. 59–68. URL: <http://reposit.unisport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2514/72606-151297-2-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан і перспективи. *Education and Pedagogical Sciences* («Освіта та педагогічна наука»). Луганськ, 2012. № 2 (151). С. 34–43. URL: <http://299.pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/index.htm>

Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (2008–2013 рр.) / [упоряд. Л.Н. Штома]; бібліограф. ред. Л.Н. Штома; наук. ред.: І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Отич. Чернівці: Зелена Буковина, 2013. 435 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/2445/1/Pokazhchik_prats_2008-2013_rr_versiya_28_10.pdf.

Загороднова В. Ф. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах як навчальна дисципліна. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Київ, 2013. Вип. 20. С. 92–96. (Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2013_20_24

Златів Л. . Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Острог, 2014. Вип. 29. С. 116–120. URL: https://psj.oa.edu.ua/articles/2014/n29-ua/Zlatic_NZ_Vyp_29.pdf

Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології. *Науковий вісник Донбасу: електронне наукове видання*. 2012. № 1 (17). URL: <http://almamaler.liigunlv.ediua/mega/IneR/electv/NN17/12koammf.pdf>

Котлярова О. О. Сучасні підходи до організації контролю навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів України. *Науковий вісник Донбасу*. 2014. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2013_3_16

7. Кульбабська О. Форми й методи роботи з філологічно обдарованими здобувачами освіти. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал*. Серія “Історичні та філологічні науки” || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series “Historical and philological sciences”/ Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці–Сучава: БДМУ. 2025. № 1 (39). С. 126–130. URL: <http://e-apsnim.bsmu.edu.ua/>

Кульбабська О. Робота з перекладними текстами як засіб виформування синтаксичної компетентності студентів-філологів. *Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: колективна монографія* / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 183–193. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19644/1/18_Kulbabska.pdf

Кульбабська О., Семенов О. Формування м'яких навичок студентів-філологів у міжрегіональному проєкті з інфомедійної грамотності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал* / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. № 4 (108). С. 231–248. URL: https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=3956

Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Основи мовознавчих досліджень (модульний курс): навч. посібник. Чернівецький нац. ун-т, 2016. 344 с.; URL: https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/study-materials/Kulbabska.com--Posibniki--Osnovi_movoznavcih_doslidzen_2016_rik.pdf

Кучерук О. А., Караман С. О., Караман О. В. Науково-освітні електронні бібліотеки у фаховій підготовці майбутніх учителів-словесників. *Інформаційні*

